

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2017

Marking Scheme

Swedish

Higher Level

Note to teachers and students on the use of published marking schemes

Marking schemes published by the State Examinations Commission are not intended to be standalone documents. They are an essential resource for examiners who receive training in the correct interpretation and application of the scheme. This training involves, among other things, marking samples of student work and discussing the marks awarded, so as to clarify the correct application of the scheme. The work of examiners is subsequently monitored by Advising Examiners to ensure consistent and accurate application of the marking scheme. This process is overseen by the Chief Examiner, usually assisted by a Chief Advising Examiner. The Chief Examiner is the final authority regarding whether or not the marking scheme has been correctly applied to any piece of candidate work.

Marking schemes are working documents. While a draft marking scheme is prepared in advance of the examination, the scheme is not finalised until examiners have applied it to candidates' work and the feedback from all examiners has been collated and considered in light of the full range of responses of candidates, the overall level of difficulty of the examination and the need to maintain consistency in standards from year to year. This published document contains the finalised scheme, as it was applied to all candidates' work.

In the case of marking schemes that include model solutions or answers, it should be noted that these are not intended to be exhaustive. Variations and alternatives may also be acceptable. Examiners must consider all answers on their merits, and will have consulted with their Advising Examiners when in doubt.

Future Marking Schemes

Assumptions about future marking schemes on the basis of past schemes should be avoided. While the underlying assessment principles remain the same, the details of the marking of a particular type of question may change in the context of the contribution of that question to the overall examination in a given year. The Chief Examiner in any given year has the responsibility to determine how best to ensure the fair and accurate assessment of candidates' work and to ensure consistency in the standard of the assessment from year to year. Accordingly, aspects of the structure, detail and application of the marking scheme for a particular examination are subject to change from one year to the next without notice.

Del I

(30 poäng)

1. Ersätt följande ord och uttryck med andra som betyder samma sak:

(5 poäng)

- a) befinner sig i en gryende vår: *vädrar morgonluft, har framtiden för sig, har lysande utsikter*
- b) apa efter: *härma, efterlikna*
- c) bete sig: *uppföra sig, uppträda, gå tillväga*
- d) står till buds: *stå till förfogande, finns, existera*
- e) övervägande: *till största delen, rådande, dominerande, störst*

2. Förklara vad en "teknologisk singularitet" är.

(5 poäng)

Svar finns i stycke 6. Rätt svar: En AI som förbättrar sig själv.

3. Vad gör följderna av AI så svåra att förutse, enligt artikeln?

(5 poäng)

Svar finns i stycken 6, 7 och 9

Vi vet inte hur en superintelligens kommer att bete sig, eftersom när en superintelligens uppstår tar den över utan att låta människan veta det. Dess enorma intelligens gör det alltså omöjligt för människan att veta vad den egentligen håller på med. Dessutom styrs utvecklingen av ekonomiska motiv.

4. Förklara Stefan Carlssons slutsats i citatet nedan:

(5 poäng)

"I framtiden kanske en snickare har bättre framtidsutsikter än en läkare eller revisor."

Svar baseras på stycke 4.

När datainsamling tas över av AI kan läkare bli överflödiga; AI tar över dess roll. Yrken som går ut på att dra slutsatser av stora mängder data, så som revision, kommer att hotas. Praktiska hantverk som kräver finmotorik, konstnärlighet, tradition och omdöme kommer dock troligen att finnas kvar.

5. Kommentera följande uttalande och förklara vad författaren menar.

(5 poäng)

"Men Google har som sagt inrättat en etikkommitté, så vad skulle rimligtvis kunna gå fel?"

Svar baseras på artikeln i sin helhet

Påståendet ska tolkas ironiskt, kanske till och med sarkastiskt. Tidigare stycken har pekat på riskerna med att skapa superintelligenser eftersom det är omöjligt att förutse vilka

motiv de kommer att ha och att de kan arbeta ostört med t. ex. planer på världsherravälde. Den etikkommitté som omnämns kan på sin höjd sakta utvecklingen men när ekonomiska intressen står på spel, uppmuntrade dels av publik, populär framgång men också av de enorma vinster som står på spel, kommer etikkommittéerna inte att ha något att säga till om. Pengarna kommer att styra.

6. Baserat på artikeln och dina egna åsikter, diskutera huruvida du anser att AI erbjuder mer risker än möjligheter i framtiden. (5 poäng)

Svar baserat på artikeln i sin helhet och kandidatens tankar och idéer. Ett utmärkt svar väger fördelar mot nackdelar med relevanta exempel och drar av detta resonemang en välavvägd slutsats.

Relevanta idéer för AI kan innefatta:

En historisk tillbakablick där oron över snabb teknikutveckling kommit på skam.

Möjligheten att frigöra tid för arbetare, vilket kan leda till mer fritid och självförverkligande.

Förhöjd livskvalitet genom att vardagslivet blir enklare.

Tekniska och andra lösningar inom problemområden som miljö och resursfördelning som en superintelligens kan skapa skulle gynna mänskligheten.

Relevanta idéer mot AI kan innefatta:

Hotet från en superintelligens vars slutgiltiga mål man inte kan förutse.

Arbetslöshet och utslagning som följer på friställande av arbetskraft.

En brist på mening med tillvaron och ökande vilshenhet då traditionella värden som arbete försvinner.

Hotet från vapenindustrin där kapprustning kan leda till väpnad konflikt.

Del II

(30 poäng)

Skriv en uppsats på 100 ord där du uttrycker dina tankar om detta citat.

”En superintelligens kan vara mycket kraftfull... Det kan till och med bli lika stort som när homo sapiens uppstod.”

Till exempel:

Kandidaten kan diskutera på vilka genomgripande sätt homo sapiens haft inverkan på och kontrollerar världen.

Kandidaten kan diskutera hur snabba och genomgripande omställningar människan gett upphov till. Man kan exempelvis ta upp vilken roll uppfinningar, innovationer, manipulationer, effektiviseringar och överförandet av kunskaper har spelat.

Kandidaten kan diskutera att man historiskt sett haft svårt att förutsäga vilka framtida förändringar mänsklig intelligens kommer att ge upphov till.

Kandidaten kan diskutera det troliga i att AI, tack vare sin överlägsna intelligens, lyckas genomföra förändringar ännu snabbare än människan gjort.

Kandidaten kan diskutera att det är näst intill omöjligt att förutsäga AI:s framtida innovationer och framsteg.

Kandidaten kan diskutera att AI, tack vare sin överlägsna intelligens, kan dölja sina innovationer för människan. Dessutom kan man ta upp att AI har potential att ta över kontrollen över samhällen och världen i stort.

Vad som dessutom kommer att bedömas är relevansen i kandidatens personliga respons.

Del III

(40 poäng)

Skriv en uppsats på ungefär 300 ord där du redogör för dina tankar om ett av de två ämnena nedan.

Ett liv fyllt av fritid och nöjen- är det ett bekymmersfritt liv?

Eller

Min åsikt är lika aktningvärd som någon annans, och alla åsikter bör värderas lika högt.

Skriv en uppsats där du bemöter den här uppfattningen i relation till dagens moderna samhälle, och i synnerhet, i användandet av social media.

Anmärkning:

I del I och II kommer följande kriterier att vägas in i betygssättningen:

- 1. **Ett tydligt syfte** – kandidaten har förstått frågan och vet hur den ska besvaras – 30%.*
- 2. **Ett sammanhängande svar** – kandidaten använder relevant och lämplig fakta ur materialet på ett strukturerat och meningsfullt sätt – 30%.*
- 3. **Språklig klarhet** – kandidaten uppvisar en språkbehandling som med tydlighet och med visst flyt kan uttrycka dennes idéer – 30 %.*
- 4. **Formalia** – grammatik, stavning – 10%.*

